

Project Focus op standaarden in Examinering.		
Deelprojectplan 3	Kostenmodel examinering opstellen	
Opdrachtgever	MBO Raad	
Projectleider Focus op standaarden in examinering	Jacqueline de Schutter	
Projectaannemer deelproject 3	IVA Onderwijs	
Projectleider deelproject 3	Paula Willemse	
Start en einde	01-01-2013	30-10-2013

Versie beheer			
Versie	Auteur	Datum	Opmerkingen
4920-1	Astrid Vloet	18-06-2012	
4920-2	Astrid Vloet	23-08-2012	
4920-3	Paula Willemse	22-11-2012	
4920-4	Paula Willemse	28-11-2012	

1. Inleiding

In het project Examenprofiel is in het najaar van 2011 een kostenmodel examinering ontwikkeld. Dit model brengt de kosten van examinering in diverse uitvoeringsvarianten in het mbo in beeld. De rapportage van het onderzoek naar de kosten van examinering door ecbo doet verslag van onder meer de specificaties van het model, het werkproces om tot het model te komen, en ervaringen van gebruikers, kansen en valkuilen van het model. Voor het ontwikkelen van het model is door ecbo samenwerking met PwC gezocht. Het ontwikkelde Excel-bestand stelt de gebruikers in staat om een integrale kostprijs van examinering te kunnen berekenen op basis van het benoemen van feitelijke uitgaven en kosten voor examinering.

Het project Focus op standaarden in Examinering heeft als doel verdere standaardisering van examinering in het mbo. Dit project bestaat uit verschillende deelprojecten, waaronder het deelproject "Kostenmodel examinering opstellen". Dit deelproject heeft tot doel het verder ontwikkelen en optimaliseren van het kostenmodel uit het project Examenprofiel. De gebruiksvriendelijkheid van het model (less is more) dient vergroot te worden, waardoor de drempel om het model te gebruiken verlaagd wordt. Het vernieuwde model moet een toegevoegde waarde bieden bij het sturen op kosteneffectiviteit van examinering en het vergroten van het kostenbewustzijn binnen instellingen en leidt daarmee tot een betere beheersing van de kosten van examinering.

Gebruik van het kostenmodel leidt tot meer transparantie en (interne) eenduidigheid over investering in kosten en tijd bij een bepaalde organisatie van de examinering. Duidelijkheid en eensgezindheid bevorderen de kwaliteit van dit proces en daarmee de kwaliteit van de examinering. Onderwijsinstellingen kunnen een weloverwogen keuze maken om exameninstrumenten en -diensten in te kopen of (deels) zelf te ontwikkelen.

De verwachting is dat een goed en gebruikersvriendelijk model zal bijdragen aan het algemene beeld dat beperking van kosten en verhoging van de kwaliteit door standaardisering samen gaan. Ook de keuze van exameninstrumenten wordt voor een groot deel beïnvloed door de kostprijs, waarbij samenwerking snel goedkoper uitvalt. (Bron: Focus op standaarden in Examinering. Projectplan 2012 en 2013, augustus 2012).

2. Projectstructuur (betrokkenen en projectorganisatie)

Direct betrokkenen

Opdrachtgever	MBO Raad
Opdrachtnemer	IVA Onderwijs
Projectleider	Paula Willemse
Uitvoering	Hans Mariën Rob Vink Paula Willemse

Projectorganisatie

Het projectteam van IVA Onderwijs bestaat uit Hans Mariën, Rob Vink en Paula Willemse. De projectleiding vanuit IVA Onderwijs is in handen van Paula Willemse. Zij is aanspreekpunt voor de opdrachtgever en externe betrokkenen. In dit project wordt samenwerking gezocht met (vertegenwoordigers van) onderwijsinstellingen; hun ervaringen en wensen met betrekking tot het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid van het kostenmodel worden geïnventariseerd. De technische expertise (programmeren en database) wordt door een externe partij geleverd. Daarin wordt indien mogelijk aangesloten bij het deelproject "Servicepunt examinering mbo met website examineringmbo.nl inrichten". Onderdeel van de offerte is het zoeken naar en adviseren over een geschikte partij met de nodige technische expertise. MBO Raad sluit indien een externe partij wordt ingezet, het contract met deze externe partij af.

3. Doel van het project

Het deelproject "Kostenmodel examinering opstellen" heeft als doel het stimuleren van de toepassing van het kostenmodel, zodat onderwijsinstellingen een weloverwogen keuze kunnen maken om exameninstrumenten en -diensten in te kopen of (deels) zelf te ontwikkelen. Het vernieuwde model moet als instrument kunnen worden gebruikt bij het sturen op kosteneffectiviteit en transparantie van examinering. Daartoe wordt het model geoptimaliseerd en het gebruiksgemak vergroot.

De onderdelen en de rekenformules van het kostenmodel staan daarbij niet ter discussie. Hiervoor wordt aangesloten bij het bestaande kostenmodel dat door ecbo in samenwerking met PwC is ontwikkeld. Tot slot wordt onderzocht of gegevens kunnen worden gedeeld zodat gemiddelden en kengetallen (zoals de gemiddelde personeelslast) kunnen worden berekend. Deze kengetallen geven inzicht in daadwerkelijke kosten en kunnen worden gebruikt bij het verhogen van het gebruiksgemak.

4. Beoogd resultaat van het project

Het beoogd resultaat van het project is een gebruiksvriendelijke(re) toepassing van het model. Het eerder ontwikkelde 'Kostenmodel Examinering' ligt hieraan ten grondslag. Aanpassingen van dit model zullen het gebruiksgemak vergroten en de daadwerkelijke toepassing stimuleren. In het eerste deel van dit project zal nagegaan worden welke aanpassingen hiervoor gewenst zijn. Het tweede deel omvat de (technische) aanpassing van het model. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een webmodule met mogelijkheden als:

- Routing waarbij de gebruiker door het formulier geleid wordt en alleen relevante velden zichtbaar zijn;
- Opbouwen van een database. Een webmodule geeft de mogelijkheid om een database te vullen met daadwerkelijke kosten en uitgaven. Deze database kan andere gebruikers mogelijk helpen bij het invullen van het kostenmodel.

Daarna wordt het vernieuwde model getest bij tenminste 8 instellingen en worden tenminste 4 (te publiceren) case-beschrijvingen gemaakt. Naar aanleiding van deze test wordt het model mogelijk bijgesteld en tenslotte wordt het model onder de aandacht van de mbo-instellingen gebracht tijdens een presentatie op nader te bepalen conferentie of in interactieve sessies met bestuurders en andere vertegenwoordigers van MBO-instellingen. De bevindingen en het proces worden gepresenteerd in een onderzoeksrapport, waarin ook (minimaal) 4 case-beschrijvingen worden opgenomen. De techniek (het programmeren) wordt uitbesteed aan een extern bedrijf en is in dit projectplan als PM kostenpost opgenomen.

5. Projectopdracht en werkwijze

Het project wordt onderverdeeld in zes fasen. Als het programma van eisen is bepaald (fase 2) en er meer duidelijkheid is over kosten van doorontwikkelen van het model wordt in overleg met de stuurgroep besloten of de fasen 3 tot en met 6 worden uitgevoerd ("go/no-go"). Bij een "go" wordt het kostenmodel volgens het programma van eisen doorontwikkeld in de fasen 3 tot en met 6.

5.1 Verdieping en analyse bestaand kostenmodel (fase 1)

Het huidige 'Kostenmodel Examinering', de rapportage van ecbo¹ en een overzicht van gebruikerservaringen van de MBO Raad vormen het vertrekpunt voor vergroting van het gebruiksgemak van het kostenmodel. In de rapportage worden kansen en minpunten genoemd van het kostenmodel. Verdieping in het bestaande kostenmodel en de rapportage van ecbo geeft inzicht in mogelijkheden en wensen om het model toegankelijker te maken. In deze fase worden het bestaande kostenmodel (modelspecificaties) en de rapportage geanalyseerd, en worden enkele gebruikers en niet-gebruikers telefonisch bevraagd naar ervaringen en mogelijke drempels.

De activiteiten in fase 1 zijn:

- Deskresearch rapportage ecbo
- Deskresearch bestaand kostenmodel
- Uitwerken resultaten deskresearch
- Afstemming met het veld

Opbrengsten van deze fase zijn een duidelijk beeld van de mogelijkheden, beperkingen en moeilijkheden van het huidige kostenmodel, vergezeld van suggesties voor het optimaliseren van het model en het vergroten van het gebruiksgemak (op basis van deskresearch).

5.2 Programma van eisen (fase 2)

De opbrengst van de eerste fase is input voor het doorontwikkelen van het model. IVA Onderwijs denkt op grond van een eerste analyse aan de volgende mogelijke aanpassingen:

¹ Rapportage van het onderzoek naar de kosten van examinering, ecbo november 2011

1. Webbased versie (ivm routing, beschikbaarheid database)
2. Routing (alleen relevante velden zichtbaar)
3. In overzichtscherf zichtbaar maken welke onderdelen van model wel/niet ingevuld zijn en wat nog ingevuld dient te worden voor het totaalbeeld
4. Database met daadwerkelijke kosten en uitgaven (dynamisch). Deze database kan deels gevuld worden met kosten voor zover bekend. Het verder vullen van deze database gebeurt door de gebruikers zelf.
5. Invullen vergemakkelijken door presenteren ranges (minimum/maximum), gemiddelden en/of standaardbedragen (op basis van database) en door presenteren mogelijkheden inkoop exameninstrumenten en -diensten
6. Mogelijkheid scenario's. Door te 'draaien aan knoppen' wordt het effect op de kosten direct zichtbaar. Daarbij kan ook vanuit een bestaand kostenplafond worden bekeken of en hoe de examenorganisatie kan worden aangepast. Scenario's moeten beide kanten uit kunnen werken (vertrekken vanuit examenorganisatie of vanuit kostenplafond/beschkbare budgetten)
7. Mogelijkheden benchmark

In de eerste fase van het deelproject wordt duidelijk of dit inderdaad gewenste aanpassingen zijn en wat (nog meer) nodig is om het gebruik en het gebruiksgemak van het model te vergroten. Een goede afstemming over technische (on)mogelijkheden is in deze fase belangrijk. Indien uit het programma van eisen blijkt dat een webbased versie wenselijk is wordt in deze fase contact gezocht met 1 of meerdere externe partijen die de techniek kunnen verzorgen (programmeren, database). Daarbij wordt ook MBO Diensten bevraged op expertise op het gebied van websites. Een notitie met het programma van eisen wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de stuurgroep. De notitie, waarin ook inzicht wordt gegeven in (niet in deze offerte begrote) kosten van het doorontwikkelen van het model, is input voor de go / no-go beslissing. Bij een "go" wordt het kostenmodel volgens het plan van eisen doorontwikkeld in de fasen 3 tot en met 6.

De activiteiten in fase 2 zijn:

- Opstellen programma van eisen
- Contact en afstemming met externe partij (programmeren)
- Offerte opvragen bij externe partij(en)
- Afstemming met stuurgroep
- Bepalen go / no-go fase 3 tot en met 6

De opbrengst in deze fase is een notitie met een programma van eisen en een 'go' of 'no-go' voor de fasen 3 tot en met 6.

5.3 Aanpassen kostenmodel (fase 3)

In deze fase wordt het kostenmodel aangepast volgens het programma van eisen uit fase 2. Het huidige kostenmodel is hierbij het uitgangspunt. De rekenformules en (sub)onderdelen van het model worden niet herzien. De focus ligt op het gebruiksgemak en de lay-out van het model. Daarbij moet het vernieuwde model kunnen bijdragen aan het kostenbewustzijn binnen

instellingen. Mogelijk volstaat een aanpassing van het huidige Excelbestand. Deze worden indien mogelijk door de onderzoekers doorgevoerd en indien nodig geacht in overleg met een externe partij als PWC. Als uit het programma van eisen blijkt dat het kostenmodel moet worden vertaald naar een webmodule, wordt de techniek uitbesteed aan een geschikte (externe) partij die het instrument kan bewerken tot een goed, toegankelijk instrument. De opdrachtgever beslist over de goedkeuring van de offerte van de technische partij en gaat ook het contract met de uitvoerders aan. De onderzoekers van IVA Onderwijs geven sturing aan (medewerkers van) de externe partij. Mogelijk kan worden aangesloten bij het deelproject "Servicepunt examinering mbo met website examineringmbo.nl inrichten". De kosten van de externe (technische) partij zijn als PM post opgenomen in dit projectplan.

Opbrengst van deze fase is een aangepast (gebruiksvriendelijker) kostenmodel dat instellingen inzicht geeft in kosten van de examenorganisatie en daardoor als input kan dienen bij het formuleren en beantwoorden van sturingsvragen op het gebied van examinering. De kosten van deze fase zijn vooraf niet goed in te schatten en zijn in dit projectplan als PM opgenomen. In fase 2 ontstaat hier duidelijkheid over.

De activiteiten in fase 3 zijn:

- Aanpassen huidig kostenmodel door:
 - Uitvoeren van het programma van eisen (fase 2)
 - Selectie en overleg met beoogde technische partij(en)
 - Begeleiden daadwerkelijke bijstelling

5.4 Pilot (fase 4)

In fase 4 wordt het vernieuwde model getest bij 8 instellingen. Indien mogelijk worden instellingen uit de klankbordgroep benaderd die al ervaring hebben met het kostenmodel. Uitgangspunt bij het testen van het model zijn sturingsvragen die instellingen (of onderdelen van instellingen) hebben rond de kosteneffectiviteit van de examinering. Op de werkplek worden gebruikers geïnterviewd en wordt indien mogelijk meegekeken met degene(n) die naar aanleiding van een sturingsvraag met het kostenmodel werken in een 'hardopdenksessie'. Resultaat van de interviews en hardopdenksessies zijn verbeterpunten die mogelijk worden gebruikt bij het aanpassen van het kostenmodel in fase 5.

Doel is om 8 verschillende instellingen of opleidingen te selecteren door te spreiden naar:

- Type instelling (AOC/ROC, vakinstelling)
- Centrale of decentrale examenorganisatie
- Sector (Horeca, Techniek etc.)
- Bol/bbl

Van 4 bezochte instellingen en/of opleidingen wordt een uitgebreide case-beschrijving gemaakt die in de rapportage over dit deelproject wordt opgenomen. In de case-beschrijving wordt het ingevulde kostenmodel opgenomen. Doel is om via de case-beschrijvingen het kostenbewustzijn van instellingen (MBO-breed) te laten toenemen.

De activiteiten in fase 4 zijn:

- Selectie en uitnodigen 8 instellingen
- Interviews met gebruikers bij 8 instellingen (indien mogelijk via 'hardopdenksessies')
- Opstellen 4 case-beschrijvingen

De opbrengst van deze fase is een notitie waarin verslag wordt gedaan van de pilot. Daarin worden in ieder geval 4 uitgebreide case-beschrijvingen opgenomen en daarnaast de gewenste aanpassingen van het kostenmodel.

5.5 Aanpassing n.a.v. pilot (fase 5)

Op basis van de reacties in de pilot (fase 4) wordt het model aangepast. De opdrachtgever gaat het contract met de uitvoerders aan. IVA Onderwijs heeft daarbij een ondersteunende rol. De kosten die gemoeid zijn met deze (technische) aanpassing zijn in dit projectplan als PM- post opgenomen. In deze fase wordt ook een handleiding gemaakt waarin wordt beschreven hoe het kostenmodel kan worden gebruikt.

De activiteiten in fase 5 zijn:

- Aanpassen kostenmodel naar aanleiding van resultaten uit de pilot
- Afstemming met stuurgroep en technische partij
- Maken handleiding kostenmodel

5.6 Implementatie en presentatie (fase 6)

In de laatste fase worden het vernieuwde kostenmodel (inclusief handleiding) en de case-beschrijvingen in het najaar van 2013 gepresenteerd op een conferentie en in interactieve sessies met bestuurders, lijnmanagers of bij examinering betrokken medewerkers. Daarnaast worden resultaten ook gedeeld buiten de conferentie, bijvoorbeeld in een sessie met het netwerk examinering, in een bijeenkomst met de klankbordgroep en/of via de website examineringmbo.nl. Indien mogelijk wordt aangesloten bij geplande bijeenkomsten, om te voorkomen dat instellingen overmatig belast worden. In fase 6 wordt het kostenmodel ook voor instellingen beschikbaar gemaakt en vindt overdracht plaats naar het Servicepunt examinering.

De activiteiten in fase 6 zijn:

- Presentatie vernieuwd kostenmodel en case-beschrijvingen op conferentie en in (maximaal 2) bijeenkomsten met bestuurders, lijnmanagers of bij examinering betrokken medewerkers
- Overleg met stuurgroep over beschikbaar stellen kostenmodel en overdracht aan Servicepunt examinering

Na de implementatie

Na de implementatie en presentatie van het aangepaste kostenmodel zal de praktijk uitwijzen in welke mate en op welke wijze onderwijsinstellingen gebruik maken van het model en waar op langere termijn aanpassingen gewenst zijn.

6. Evaluatie

Gedurende het project vindt regelmatig overleg en afstemming plaats met de projectleidersgroep en de klankbordgroep van het project. ECHO verzorgt de tussentijdse kwaliteitsborging van alle deelprojecten. Na afloop van het deelproject vindt een projectevaluatie plaats.

7. Relatie met andere activiteiten

De activiteiten van het deelproject "Kostenmodel examinering opstellen" zijn een vervolg op het project Examenprofiel waarin een kostenmodel examinering is ontwikkeld. Binnen het project Focus op standaarden in Examinering 2012 en 2013 sluit het deelproject "Kostenmodel examinering opstellen" aan bij het deelproject "Servicepunt examinering mbo met website examineringmbo.nl inrichten". Het deelproject "Kostenmodel examinering opstellen" levert een gebruiksvriendelijke(re) toepassing van het kostenmodel op daarmee inzage in kosten van mogelijke exameninstrumenten en -diensten. Het huidige kostenmodel examinering en de bijbehorende informatie (voorbeeldversie, rapportage en inleiding) zijn al te downloaden via de website examineringmbo.nl. Uiteindelijk krijgt de gebruiksvriendelijke (webbased) versie een plek op de website examineringmbo.nl.

8. Communicatieplan

Gedurende het project vindt telefonisch, per e-mail en tijdens geplande bijeenkomsten regelmatig overleg en afstemming plaats met de projectleidersgroep en de klankbordgroep. De procedure en bevindingen van het deelproject worden gepresenteerd in (tussentijdse) notities en een eindrapport. Een geringe belasting van de onderwijsinstellingen is een aandachtspunt bij dit deelproject. Een beperkt aantal onderwijsinstellingen wordt betrokken bij het opzetten van een gebruiksvriendelijk model, dat daarna beschikbaar komt voor alle mbo-instellingen. In dit deelproject wordt zoveel mogelijk aangesloten bij geplande bijeenkomsten en bestaande netwerken. Om te voorkomen dat instellingen onnodig belast worden is een goede afstemming tussen de verschillende deelprojecten van het projectplan 'Focus op standaarden in Examinering' van belang.

9. Fasering en tijdsinvestering

Fase	Activiteit	Verwachte startdatum	Verwachte einddatum	Interne inzet in uren
1	Verdieping en analyse huidig kostenmodel	01-01-2013	28-02-2013	
2	Programma van eisen	01-02-2012	31-03-2013	16 uur MBO Raad
Go / No go				
3	Aanpassen kostenmodel	01-04-2013	30-04-2013	16 uur MBO Raad
4	Pilot	01-05-2013	30-06-2013	16 uur per instelling (8 instellingen)
5	Aanpassing nav pilot	01-07-2013	30-07-2013	16 uur MBO Raad
6	Implementatie / Presentatie	01-09-2013	30-10-2013	40 uur MBO Raad (servicepunt)
Totaal				216 uren

In dit (deel)project is sprake van cofinanciering, dat wil zeggen dat instellingen, MBO Raad en partners menskracht leveren die deze partijen om niet ter beschikking stellen en waarvoor men dus geen vergoeding of subsidie ontvangt. In dit deelproject streven we naar een cofinanciering ter waarde van ten minste € 40.000,-. IVA Onderwijs spant zich in om dit aantal uren te behalen en te verantwoorden. Mochten wij gedurende de looptijd van het project problemen verwachten met betrekking tot het behalen van dit aantal uren dan communiceren wij dit duidelijk naar de opdrachtgever en zullen we samen met de MBO Raad/MBO Diensten zoeken naar passende oplossingen.